

24 OKT. 1942

1389

P

Mappe 41

Ekspl. 169

Arg. 1942

## LONDON - P A D T O

Mai. 1942.

DAGBOK 22 OKTOBER 1942 kl. 19.30

OM 2 ÅRS

Russland. Tyskernes siste angrep mot Stalingrad som tok til i begynnelsen av uken har ikke vært noe framgang. Det russiske kommunikeet idag omfatter bare ett litet angrep, som ble avsluttet. Tyskerne er begynt å meddanne sine meldinger om at vapenfabrikken "Len røde barrikade" i Stalingrad skulle være øverret. Kreml førte seg en fast holdning for Stalingrad, og velene er nå nokså hengenget. Times' korrespondent skriver idag at slaget om Stalingrad i de siste 3 uker har pågått i voldsomt regnver. Kampene har ikke skaffist fremden unntatt en en mengde falne, leger avisen til. Hera Chronicle melder at tyskerne ikke har funnet en meter terreng i siste uke. - Nordvest for Stalingrad melder det som vanlig om lokal kampvirksomhet. Ved Kostjuk i Kaukasus er de tyske angrep slappet av, og også syd for Novorossijsk blir den tyske offensiven holdt i sjakk. På 4 dager har tyskerne tappt 4000 mann i dette området. Ved Voronesj påfører det skarpe artilleriduelier. Ved Smolensk har russiske fransker rapportert 10 tyske tog. I Svartehavet har russiske ubåter senket 3 hollandske skip på tilsammen 15000 tonn.

Europa. Allierte fly fortsetter sin storstilte offensiv i Vestfronten mot Sovjet og Island. Dagens kommunike melder at fienden var på defensiven i hele øst. Tysklands angrep mot halvøen er daddet hen etter at han har tappt 122 fly på 10 dager. Flyskogen av fabrikker har uttalet at ved er fullt forberedt på et sterkt angrep i invasionsforsøk. Den opplyste at fienden allerede har gjort mindre tap på i Bunde på Malta. Winston Churchill har mylia beskjåt Gabrallier. Sovjetiske styrker. Australierne fortsetter sin framgang på New Guinea, og har slatt tilbake 3 japanske motangrep. De nærmest seg så Kokoda. Ved Salomonøyene har det vært stor flyvirksemhet. En japansk krysser og en destroyer ble rammet. Amerikanerne mistet 12 fly, mens amerikanerne mistet 3. - Blant de allierte borgere som er kommet fra Shanghai til Storbritannia i henhold til en utvekslingsavtale med Japan er også en gruppe nordmenn under ledelse av Karsten Hildahl i Shanghai. Det står vel til med alle de andre nordmenn som ble igjen i Shanghai.

Tyskland. Britiske og amerikanske fly har angrepet mål i Tyskland og Holland for første gang et mån i Tyskland angrepet av en ny type en-manns jagerfly. Angrepene skjedde uten tap. Amerikanske flyvende festninger har angrepet ubekjentstasjonen i Marientz og en flyplass i det okkuperte Frankrike. - Et pilotlignende britisk torpedofly senket igår et tysk forsyningsskip utenfor Norgekysten. - Det var liten tysk flyvirksemhet over Storbritannia inatt.

Chile. Dejorringen i Chile er blitt rekognosert for å utelukke den nazivennlige utenriksministerens tidligere ambassadør i Uruguay, Longuizos, en utnevnt til ny utenriksminister. Han er kjent som en ivrig forkjemper for demokratisk President Alas har nå frie hender til å bryte forbindelsene med aksen. Som kjent er Chile og Argentina de eneste land i Sydamerika som opprettholder en diplomatisk forbindelse med Berlin, Rom og Tokio.

Duitsland. Det er tegn som tyder, at kong Boris forsøker å sikre seg mat et eventuelt nederlag for aksen. Times skriver at Boris tydeligvis begynner å få begreper om militære offiserer. Den virkelige forklaring er at Boris er blitt over et øyne ikke har noe nøp om å vinne krigen. Han er nå opprett med ordne sin krore etter at han siden krigen begynte har spillet en quislings rolle. Han forsøker nå å gi øvre statsministeren til syndepukk.

Danmark. Kong George av England har sendt et sympati-tegram til kong Christian i anledning den ulykke han var utsatt for i ferien. - Den danske radio opplyste igår at det tyske konsulat i København vil varetæ de norske interesser i Danmark istedetfor som tidligere det svenske konsulat.

Norge. Det er opprettet en 400 km lang og omtrent 15 km bred sone fra nord til Bodø til litt syd for Tromsø. Nørsmenn som overskrider denne grense vil bli skutt. Man antar at et betydelig antall tyske tropper er sendt til dette området. Smuts holdt igår en stor tale der han behandlet hele verdenssituationen. Den engelske pressen betrandet idag i ledende artikler Smuts' tale, og man fremskilder at han uttalte seg ikke bare som ledende statsmann, men også som en fremragende sunnmosfilosof. Vi referer i dette og i neste nr. general

General Smuts: tale til medlemmene av Utvalget og Underhuset på Trafalgar-dagen 1942: Den 21. oktober 1805 seiret admiral Nelson utenfor Trafalgar over det forente Europas flåte, og hindret derved at en mann skulle bli herre over hele kontinentet. Nelsons skikkelse er legemliggjørelsen av det britiske folks hæriske og offensive ånd, og det er en stor begivenhet for meg i dag til denne forsamling på en dag da vi minnes dennemann. Jeg takker for den ære som er vist meg. En ørslig takk retter jeg til min gamle bedarfroyd George som har gledet meg ved å være til stede idag. Etter min hensikt er det spist og freist ham vi kan takke for seieren i den farlige kampen. Jeg takker også Winston Churchill for hans nerver. Jeg tror ikke at det britiske folk er tilstrekkelig klar over hva Winston Churchill har besydd og vi må betyr for alle tapre menn og kvinner i verden. Hans ord og hans framhøy, hans mot og styrke har vært en varig inspirasjon for alle de klampeende frie folk. En har hørt meget løst snakk om forfallet inni før den britiske nasjon og i det britiske samveldet. Det er sant at vi er satt på prøve som aldri før i vår historie. Det er sant vi har opplevd mange tilbakeslag. Men dette imperium er fremdeles hovedhjørnestenen i den kamp som idag føres mot det forferdeligste angrep på rett og frihet som mennesheten hittil har sett. Mange minnesmerker er ødelagt i dette land. Men det viktigste består. Folkets sjel består. Og som det britiske rike har klart den prøve det er stilt på, slik han også våre allierte gjort det. Jeg nevner da i første rekke China, hvis folk i fem år har fått kampen mot sin fiende og har utstatt de hårdes te lidelser og baret de tyngste byrder. Jeg nevner også Russland som over et år har motstått angrepene fra den fryktelige tyske krigmaskin og kjempeit slag etter slag. Den russiske ånd er ubrytelig. Jeg kunne nevne mange andre land og folk for å vise at frihetsflammen skinner fremdeles i hattet der senker seg over oss. - I de tre første år av denne krig har de allierte nasjoner vært på defensiven, på grunn av de omhyggelige og hemmelige forberedelser som fienden foretok i de soks krene før krigen, alt mens han steds forsikret at vi kunne være trygge og førsto å skjule sine hensikter. Han klarte også virkelig å innpode i oss en følelse av tryghet, og denne falske trygghetsfølelse skapte en ettergivende innstilling hos oss. Da det gjaldt var det bare så vidt vi klarte å forsvare oss selv mot overmukten. Verst så det ut da Frankrike falt. Dette plutselige sammenbrudd av et stort land og et stort kulturrike er uten sidestykke i historien. Da Frankrike brøt sammen, var Hitler sikker på at det betydde det endelige nederlag også for oss. Men først Hitler var så sikker på dette, trodde han han hadde tid til å forslige franskmannene til Paris og forbi Paris, i steden for sryhlikkelig å vente seg mot London. Dette ble vår redning. Det ga oss høye til å tra de most påkrevde verdensrådigheter for å maste angrepet på London. De begivenheter til var av den største betydning. Den ene var et nytt avgisende feilgrep av Hitler. Da angrepene på London ikke førte fram, hadde han enda chancen til å forsøke en direkte invasjon mot England. Ingen vel om den hadde lyktes. Men Hitler mente at han først måtte sikre seg mot angrep fra Russland. Hans forse hadde til da vært den såkalte lynkrig. Men denne mislykking ikke overfor Russland. Russerne trakk seg tilbake når det var nødvendig og sloss når det var nødvendig. Det ble ingen lynkrig denne gangen. Det ble det voldsomste sammenset vi kjenner. Slike tap som ved kampene i Russland har sanntsynligvis ikke forekommot før. Den veldige blodtapning som finner sted med den tyske hær er den nødvendige forutsetning for de alliertes sluttseir. Men også russerne har lidt kolossale tap. Og allikevel: tross disse tap av menn, våpen og landområder, er det intet tegn som tyder på at Russland kommer til å gi seg. Tyskerne har det travelt med å fremholde at Hitler ikke er noen Napoleon og at han ikke har gjort seg skyldig i noen av Napoleons feilgrep. Men enda kommer nok historien til å vise at Hitlers feilgrep da han vendte seg mot Russland var langt større enn Napoleons da han begynte marsjen mot Moskva. De alliertes oppgave er klar: å gi all hjelp, så rikelig og hurtig som mulig, til Russland som allerede bærer mer enn sin del av byrden. (Forts. i neste nummer.)